

В.С.Прокопчук

Кам'янець-Подільський державний університет

НОВЕ ОГІЄНКОЗНАВЧЕ ВИДАННЯ

«Молюся за весь Рідний Край...» Саме під такою назвою у серпні 2007 року побачила світ чергова книга доцента кафедри української літератури та компаративістики Кам'янець-Подільського державного університету Євгенії Іванівни Сохацької.¹ Вона приурочена 125-ій річниці від дня народження Івана Огієнка і містить добірку статей авторки про світоглядні позиції й наукову, культурологічну діяльність першого ректора нашого університету професора Івана Івановича Огієнка. У доробку Євгенії Іванівни, який налічує понад 100 наукових праць, це — 2 окреме видання.

Йї звернення до життя й наукової діяльності Івана Огієнка цілком вмотивоване. Україна повертає з небуття постаті замовчуваних борців, осягає й значимість спадку І.І. Огієнка. Син Волині, як державотворець, організатор освіти в Українській Народній Республіці він у значній мірі сформувався на Поділлі, у Кам'янці-Подільському, де 1918 року очолив один з перших українських державних університетів. Є.І.Сохацька більше 15 років веде цілеспрямовану й послідовну боротьбу за повернення університетові імені його першого ректора, очищає від ідеологічного намулу й фальсифікацій його життя й наукову діяльність. Заслуги авторки в цій царині очевидні: як визнаний огієнкознавець вона очолила раду Всеукраїнського товариства Івана Огієнка, відкритий 2004 року Центр огієнкознавства Кам'янець-Подільського державного університету, зініціювала й провела дві конференції, серію огієнкознавчих читань, видала три наукових збірники «Іван Огієнко і сучасна наука та освіта» (а це більше 100 наукових статей, повідомлень огієнкознавчої тематики), 1998 року удостоєна Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка.

¹ Сохацька Є.І. «Молюся за весь Рідний Край...» (Штрихи до життєпису Івана Огієнка та його Культурологічної діяльності). — Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2007. — 276 с.

Структура книги дає можливість у повній мірі зреалізувати задум — представити окремі аспекти життя й науково-мовознавчої, літературознавчої, культурологічної праці професора Івана Огієнка. Її вихід у світ поблагословив переднім словом палкий прихильник огієнкознавчих студій, дослідник вкладу І. Огієнка в становлення вищої школи в УНР ректор Кам'янець-Подільського державного університету, професор Завальнюк О.М., справедливо підкресливши, що творчі пошуки авторки сприятимуть духовному оздоровленню українців, подоланню дефіциту людської високості.

На початку збірки вміщено й Указ Президента України «Про вшанування пам'яті Івана Огієнка» від 7 лютого 2007 р. № 85/2007, чим підкреслено співзвучність праці 125-річчю І.І.Огієнка. Але ж Указ зініціювало Всеукраїнське товариство Івана Огієнка, направило до президентського секретаріату свій проект указу під назвою «Про відзначення 125-річчя від дня народження Івана Огієнка».

Центральною частиною книги є цикл із 19 статей, підготовлених Є.І.Сохацькою в різний час. Вони складають дві третини 276 — сторінкової праці і є підсумком певного етапу пізнання життя й творчості Видатного Українця.

Важливе місце займають додатки, які доповнюють основні ідеї книги суттєвими фактами культурно-просвітницької роботи Всеукраїнського товариства Івана Огієнка («З іменем Івана Огієнка»), Центру огієнкознавства при Кам'янець-Подільському державному університеті («Перші кроки Центру огієнкознавства»), фрагментами виступів Є.І.Сохацької 24 березня 1998 року на врученні Огієнківської премії («...Його ангел дивиться на нас»), 3 жовтня 2002 р. — на вченій раді університету під час чергового розгляду питання присвоєння вузові імені першого ректора («Справедливе повернення»), 17 вересня 2003 року — під час відкриття меморіальної дошки І.Огієнку на фасаді Кам'янець-Подільського держуніверситету («Торжество української віри»). У додатках вміщені й відгуки видатних учених, громадських і культурних діячів України і західної діаспори на вихід наукових збірників «Іван Огієнко й сучасна наука та освіта» (Кам'янець-Подільський, 2003, 2005, 2006). У них дана висока оцінка діяльності і Центру огієнкознавства, і його керівниці в царині огієнкознавчих студій й засвідчена широка географія її науково-дослідницьких зв'язків. Пізнавально-методичний характер має вміщена в книзі літературна композиція «Блаженний наш Митрополит», побудована за проповідями, науковими творами Івана Огієнка, поезіями отця Олександра Костюка, уривками з монографії М.Тимошика «Лишусь навіки з чужиною...»

Важливе місце в книзі посідають ілюстрації, зокрема фотографії Івана Огієнка — вченого та митрополита. Добіркою з чотирнадцяти світлин відтворено основні віхи пізнання, а для деякого — й відкриття світлої постаті І.Огієнка: пленарне засідання першої в Україні наукової конференції «Духовна і науково-педагогічна діяльність Івана Огієнка в контексті українського національного відродження» (1992), з урочистого вечора до 110-ої річниці І.Огієнка в київському Будинку

учителя (1992), перше засідання Комітету по присудженню премії імені І.Огієнка (Житомир, 1995), поїно відкрита меморіальна дошка на фасаді університету (2003), в офісі Центру огієнкознавства (2004), академік НАН України П.Т.Тронько біля могили І.Огієнка в Канаді (1999) та інші.

Залишимо за читачем первинність вражень від змісту книги. Зазначимо лише, що кожна стаття позначена глибиною й скрупульозністю дослідницької праці вправного науковця, яка крок за кроком, по зернині збираючи факти, вибудовує систему обґрунтувань і доказів. Візьмемо для прикладу першу статтю «Не гнись під ударами обуха». Вдало дібраними свідченнями сучасників, за допомогою їх заяв, звернень, вміщених у канадських виданнях «Слово істини», «Наша Культура», «Новий Шлях», доцент Сохацька Є.І. розбиває видумки сучасних «критиків» про якесь співробітництво митрополита Іларіона з німецькою владою. Показує, що Владика найбільше потерпав якраз від відсутності порозуміння з окупантами, зазнавав усіляких утисків від генерал-губернатора Франка, який ігнорував хіротонію-обрання Івана Огієнка архієпископом Холмсько-Підляським, жодного разу не зустрівся з архієпископом. До числа вагомих аргументів присовокупила й фотокопію листа Служба безпеки України, підписаного генералом В.Пристаїком (1998), про те, що «у державному архіві Служби безпеки України, ні в УСБУ у Хмельницькій області та в архівних підрозділах інших обласних управлінь СБУ, а також у Центральному архіві Федеральної Служби безпеки Росії, будь-яких документальних матеріалів про І.Огієнка немає». Висновок зробити не важко: якщо навіть спецслужби Російської Федерації та України не мають компромату, то ... За матеріалами вказаної періодики, простеживши кам'янець-подільський, варшавський, холмський, канадський періоди життя, устами тих, хто жив поруч, бачив, знав щоденне життя І.Огієнка, Є.І.Сохацька розбиває сумніви й наклепи, переконує в жертвовності й подвижництві його земного буття.

У творення нової книги про І.Огієнка внесли вклад доктори філологічних наук, професори М.Г.Кудрявцев та Я.О.Поліщук, своїми позитивними рецензіями підтримавши видання, та колектив приватного поліграфічного підприємства «Мошак М.І.» і його керівник Мирослав Мошак — палкий поцінувач українства, вправний видавець і популяризатор української книги.

Свою нову книгу Євгенія Іванівна присвятила синам Максимові та Олегові, сподіваючись, як і кожен, що естафету добрих справ батьків понесуть їх діти.

Єдиний, на наш погляд, недолік книги — дрібний наклад — всього 300 примірників, віднесемо на труднощі перехідної доби, надіючись, що незабаром Є.І.Сохацька порадує нас новими працями.

Отримано: 17.09.2007 р.